

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

יסודות החשיבה הקלינית: פסיכותרפיה אקזיסטנציאליסטית - 3975

תאריך עדכון אחרון 08-09-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר יפה סטוקאר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Yaffa.Stokar@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש במייל

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק במקורות תיאורטיים, פילוסופיים ופסיכולוגיים, המהווים בסיס תיאורטי לפסיכותרפיה האקזיסטנציאליסטית המודרנית. חלקו הראשון של הקורס יתמקד בהתפתחות הכרונולוגית של הרעיונות שעומדים בבסיס גישה טיפולית זו, כולל היכרות עם התיאורטיקנים שתרמו לפיתוח גישה ייחודית זו. חלקו השני של הקורס יתמקד במושגי יסוד של הגישה כמו מוות, בדידות, ומשמעות תוך חיבור מושגים אלו לקליניקה ואופן השימוש בהם, וכן להקשרים רחבים יותר, הנוגעים לחיי היומיום של כולנו.

מטרות הקורס:

- * להכיר את יסודות הטיפול הפסיכואקזיסטנציאליסטי, באופן שיהיה ניתן לשלב עקרונות אלו בבאופן מעשי בטיפולים בקליניקה.
- * לעניין את הסטודנטים להעמיק בלמידה ואימוץ הגישה בלימודי המשך.

תוצרי למידה

בסיסו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- * בסוף הקורס הסטודנטים יכירו את העקרונות הפילוסופיים של הגישה האקזיסטנציאליסטית.
- *- הסטודנטים ידעו להבחין בין מושגי יסוד בגישה הפסיכודינאמית הקלינית לבין מושגי היסוד הפסיכואקזיסטנציאליים, ולהבין את החידוש בהם.
- * הסטודנטים יחשפו להדגמות על האופן שבו ניתן להשתמש בעקרונות שנלמדו בטיפול הקליניקה.

דרישות נוכחות (%) :
100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות
דיון מעמיק בפרטי הקריאה
סרטונים
הקלטות של הרצאות

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא: מה זה אקזיסטנציאליזם?
2. שורשים פילוסופיים של הגישה האקזיסטנציאליסטית
3. לוגותרפיה
4. לוגותרפיה בקליניקה
5. הגישה ההומניסטית
6. תפיסת גוף נפש
7. פסיכותרפיה אקזיסטנציאליסטית
8. מוות
9. מוות (המשך)

-
10. חירות ואחריות
 11. בדידות
 12. משמעות
 13. השלמות ודיון מסכם

חומר חובה לקריאה:

- יאלום, א' (2011) הקדמה. בתוך: פסיכותרפיה אקזיסטנציאלית. עמ' 1-22. הוצאת כנרת, זמורה ביתן, דביר והוצאת ספרים ע"ש מאגנס.
- פראנקל, ו' (1970). חלק שני, מושגי יסוד של הלוגותרפיה. בתוך: האדם מחפש משמעות: מבוא ללוגותרפיה. עמ' 117-161. הוצאת דביר.
- רוסו-נצר, פ' וישראל ד"מ (2021). גישות ההתערבות וטכניקות טיפול בלוגותרפיה. משמעות מחפשת אדם: למצוא משמעות בעולם משתנה על פי תורת הלוגותרפיה של ויקטור פרנקל. עמ' 143-172. שתים בית הוצאה לאור.
- Rogers, C. R. (1961). Some hypotheses regarding the facilitation of personal growth. On becoming a person: A therapist's view of psychotherapy, 31-38. Houghton Mifflin Harcourt.
- Rogers, C. R. (1961). What it Means to Become a Person. On becoming a person: A therapist's view of psychotherapy, 107-124. Houghton Mifflin Harcourt.
- Cohn, H. W. (1997). Mind and Body. Existential thought and therapeutic practice: An introduction to existential psychotherapy, 59-67.
- מאי, ר' (1985). להיות ולא להיות. גילוי ההווה. עמ' 79-91. רשפים
- יאלום, א' (2011) חיים, מוות וחרדה. בתוך: פסיכותרפיה אקזיסטנציאלית. עמ' 25-63. הוצאת כנרת, זמורה-ביתן, דביר והוצאת ספרים ע"ש מאגנס.
- גולומב, י' (1990). בחירה וחירות. מבוא לפילוסופיות הקיום: אקזיסטנציאליזם. עמ' 50-57. משרד הביטחון- ההוצאה לאור
- גולומב, י' (1990). אחריות והתכחשות לה. מבוא לפילוסופיות הקיום: אקזיסטנציאליזם. עמ' 58-65. משרד הביטחון- ההוצאה לאור
- יאלום, א' (2011) בידוד קיומי. בתוך: פסיכותרפיה אקזיסטנציאלית. עמ' 297-329. הוצאת כנרת, זמורה-ביתן, דביר והוצאת ספרים ע"ש מאגנס.
- יאלום, א' (2011) חוסר משמעות. בתוך: פסיכותרפיה אקזיסטנציאלית. עמ' 353-387. הוצאת כנרת, זמורה-ביתן, דביר והוצאת ספרים ע"ש מאגנס.

חומר לקריאה נוספת:

Schneider, K. J., & May, R. (1995). Philosophical Roots. In: The psychology of existence: An integrative, clinical perspective. pg. 53-76. New York: McGraw-Hill.

יאלום, א' (2011) מוות ופסיכותרפיה. בתוך: פסיכותרפיה אקזיסטנציאלית. עמ' 135-179. הוצאת כנרת, זמורה-ביתן, דביר והוצאת ספרים ע"ש מאגנס.

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 90 %
אחר 10 %

מידע נוסף / הערות:

דרישות הקורס

- נוכחות מלאה והשתתפות פעילה בשיעורים.
- קריאה שבועית: הקריאה תעשה לקראת השיעור, והיא מהווה בסיס לדיון שיתקיים במהלך השיעור.
- יש להקפיד ולסיים את הקריאה בזמן למעט שיעורים שבהם פריט הקריאה הוא רלוונטי לשני שיעורים רצופים, כפי הרשימה מטה. כל פרטי החובה ברשימה מסומנים ב*. כל חומרי הקריאה מופיעים באתר הקורס, למעט פריטים להם קישור דיגיטלי בספריית האוניברסיטה.
- הגשת 2 תרגילים לאורך הסמסטר בפורמט המצוי באתר. התרגילים הם ללא ציון וללא משקל בציון הסופי, אך הם תנאי לקבלת ציון סופי בקורס.
- עבודת סיכום: תיאור מהלך טיפול וניתוח בהתאם לגישה טיפולית או מושג מרכזי שלמדנו. הניתוח יתבסס על מאמרי החובה בנושא שנבחר, ו-3 מאמרים נוספים, המתייחסים לנושא שלמדנו ולטיפול שנבחר. היקף העבודה יהיה 7 עמודים, ותאריך ההגשה יהיה חודש לאחר סיום הסמסטר. משקל עבודת הסיכום 100%.

בנוסף: החל מן השיעור השני, בכל שיעור 2-3 סטודנטים/ות יקבלו את האפשרות לדבר על פריט הקריאה השבועי למשך כ-5 דקות. בזמן הזה ניתן להתייחס לכל דבר - להביא קטע שהיה מעניין או מחדש ולהסביר מדוע, להביא קטע שהיה מאתגר, קטע שנראה סותר או שונה מתיאוריות פסיכולוגיות אחרות מוכרות, מחשבה או אסוציאציה שעלתה בקשר לקטע מסוים, דילמה שעלתה בזמן הקריאה, הגיג על פריט הקריאה כולו וכו'.

החלוקה תהיה על-פי רשימה שנקבעה מראש שתוצג בשיעור הראשון, וכן ניתן למצוא אותה באתר הקורס.

החלפת מועדי ההצגה בשיעור רק "ראש בראש" ובידוע המרצה במייל מבעוד מועד.
אין חובה להשתתף בהצגות בכיתה - כאמור מדובר במטלת בונוס.